

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΙΣ ΑΓΡΟΤΩΝ

Ἔπο

ΕΜΜ. ΠΑΠΑΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας

Ἡ Κοινωνικὴ Ἀσφάλισις Ἀγροτῶν εἶναι ἓνας θεσμὸς νέος, μόλις τριῶν ἐτῶν λειτουργίας, ὅστις ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν παροχὴν ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως εἰς τὸν πληθυσμὸν τῆς ὑπαίθρου καὶ τὴν ἐφαρμογὴν ἀναλόγων μέτρων πρὸς προστασίαν τῆς Δημοσίας Ὑγείας. Κανονικῶς ἔδει νὰ λέγεται Ὑγειονομικὴ Περιθάλψις τοῦ Ἀγροτικῶν Πληθυσμοῦ, διότι ἀναφέρεται ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὴν παροχὴν μόνον ὑγειονομικῆς περιθάλψεως καὶ οὐχὶ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους κλάδους τῆς Κοινωνικῆς Ἀσφαλίσεως (οἶον συντάξεις, προστασία γήρατος κλπ.). Ἐπίσης, ὡς ἀγροτικὸς πληθυσμὸς νοεῖται ἅπας ὁ πληθυσμὸς τῆς ὑπαίθρου οἰουδήποτε ἐπαγγέλματος, διαμένων μόνιμως εἰς οἰκισμοὺς καὶ κωμοπόλεις κάτω τῶν 5.000 κατοίκων, καὶ οὐχὶ περιωρισμένως ὁ περὶ τὴν γῆν ἀσχολούμενος, ἦτοι πληθυσμὸς, βάσει τῆς τελευταίας ἀπογραφῆς, ἀνερχόμενος εἰς 4.500.000 περίπου κατοίκους.

Βάσει τοῦ Ν. 3487/55 ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ 1956 ἡ ἐφαρμογὴ διὰ πρῶτην φορὰν ἐν Ἑλλάδι ἐνὸς κολοσσιαίου καὶ ριζοσπαστικοῦ ὑγειονομικοῦ προγράμματος. Πρὸς τοῦτο ἐθεσπίσθη τὸ σύστημα τῆς ἰδρύσεως κατὰ περιοχὰς Ἰατρείων. Ἐμειναν ἔξω αἱ πρωτεύουσαι καὶ αἱ μεγάλαι πόλεις καὶ ὠργανώθη ἡ ὑπαίθρος, διὰ τοῦ διαχωρισμοῦ ὅλων τῶν διαμερισμάτων τῆς Χώρας εἰς περιφερείας Κοινοτικῶν καὶ Ἀγροτικῶν Ἰατρείων. Εἰς ἐκάστην κοινότητα ἡ ἄθροισμα ὁμῶρον κοινοτήτων μετὰ πληθυσμὸν ἄνω τῶν 3.000 κατοίκων ἰδρύθη ἐν Κοινοτικῶν Ἰατρείων, εἰς κοινότητα δὲ μετὰ

πληθυσμὸν κάτω τῶν 3.000 κατοίκων ἰδρύθη ἐν Ἀγροτικῶν Ἰατρείων. Εἰς ἕκαστον Κοινοτικὸν Ἰατρεῖον ὑπηρετεῖ εἰς ἰατρός, μία μαῖα καὶ μία ἐπισκέπτρια ἀδελφὴ ἢ νοσοκόμος. Εἰς ἕκαστον δὲ Ἀγροτικὸν Ἰατρεῖον μόνον εἰς ἰατρός. Ἡ μαῖα καὶ ἡ ἀδελφὴ ἐνὸς Κοινοτικοῦ Ἰατρείου ἐξυπηρετοῦν καὶ τὰ περίξ αὐτοῦ Ἀγροτικὰ Ἰατρεῖα. Προεγραμματίσθησαν 1.435 τοιαῦτα Κοινοτικὰ καὶ Ἀγροτικὰ Ἰατρεῖα καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Ἡδὴ ἐπληθύνθησαν καὶ λειτουργοῦν τὰ 1.148 μετὰ ὑπηρετοῦντας 1.168 ἰατροὺς, 344 ἐπισκεπτρίας ἀδελφὰς καὶ νοσοκόμους καὶ 340 μαῖας. Ἐκτὸς τούτων λειτουργοῦν καὶ 95 Ὑγειονομικοὶ Σταθμοὶ εἰς κωμοπόλεις καὶ πρωτεύουσας ἐπαρχιῶν, οἵτινες διαθέτουν ἕκαστος 5-15 κλίνας καὶ ἀποτελοῦν τὰ προκεχωρημένα, οὕτως εἰπεῖν, νοσοκομειακὰ ἰδρύματα. Φροντὶς ἐλήφθη κατ' ἀρχὴν νὰ λειτουργήσουν τὰ ὄρεινὰ καὶ ἀπομεμονωμένα Ἰατρεῖα καὶ σὺν τῷ χρόνῳ τὰ ἐγγὺς τῶν κέντρων καὶ τὰ πεδινὰ.

Οὕτως ἐπετεύχθησαν τὰ ἐξῆς δύο: ἀφ' ἐνὸς μὲν πλεῖστοι ἰατροὶ—ἰδίως νέοι—νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς πόλεις καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὴν ὑπαίθρον, χωρὶα δὲ καὶ κοινότητες, αἱ ὅποια ἐστεροῦντο πρότερον παντάπασι ἰατροῦ, ἥδη νὰ ἔχουν τὸν ἰατρὸν καὶ τὴν μαῖαν πλησίον των καὶ νὰ ἀπολαμβάνουν τῶν θείων δώρων τῆς Ὑγείας. Εἰς τὰ Ἰατρεῖα ταῦτα προσέρχονται πρὸς ἐξέτασιν καὶ θεραπείαν περίπου 250.000 ἀγρόται μηνιαίως.

Ἐκαστον Ἰατρεῖον διαθέτει μικρὸν ἀριθμὸν ἐκ τῶν ἀπαραιτήτων ἀνθρωποσωτη-

ρίων φαρμάκων, προσεχώς δὲ θέλει ολοκληρωθῆ καὶ ἡ παροχὴ πλήρους φαρμακευτικῆς περιθάλψεως καὶ νοσοκομειακῆς τοιαύτης.

Τὸ πλέον ἀξιοσημείωτον ὅμως βῆμα προόδου, ὅπερ ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τῶν 'Αγροτικῶν 'Ασφαλίσεων, εἶναι ἡ κατεύθυνσις καὶ ἡ στροφὴ τὴν ὁποίαν δίδει τὸ 'Υπουργεῖον Προνοίας πρὸς τὴν πρόληψιν τῶν νόσων.

Ἡ σύγχρονος 'Ιατρικὴ καὶ 'Υγιεινὴ κακίζει τὴν θεραπεῖαν νόσων προληπτῶν. 'Αλλοίμονον εἰς ἓνα τόπον ὅπου θεραπεύομεν τυφοειδεῖς πυρετούς διότι δὲν ἐξησφάλισαμεν τὴν καλὴν ὕδρευσιν, ἢ θεραπεύομεν ἐκλαμψίας διότι δὲν παρηκολουθήσαμεν τὴν ἔγκυον γυναῖκα κατὰ τὴν περίοδον τῆς κησέως τῆς, ἢ θεραπεύομεν παιδικὰς ἐντερίτιδας διότι δὲν ἐπροσέξαμεν τὴν διαιτητικὴν τοῦ βρέφους, ἢ ἀπομονοῦμεν εὐλογίωντας διότι δὲν τοὺς ἐδαμαλίσαμεν ἐγκαίρως, κλπ. Αὐτὰ ἀνήκουν εἰς ἄλλας ἐποχὰς καὶ ἀφοροῦν ὑπανεπτυγμένας χώρας, θὰ ἴσκει δὲ ἡ διάθεσις ὀλίγων Κινητῶν Συνεργείων 'Υγειονομικοῦ Προσωπικοῦ καὶ ἡ παροχὴ φαρμάκων διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῶν τῶν περιπτώσεων, ὡς ἐγένετο ἐπὶ Κατοχῆς ὑπὸ τοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ.

Τὴν σήμερον ὁ Πολιτισμὸς καὶ ἡ 'Υγιεινὴ ἐνὸς τόπου βαθμολογεῖται ἐκ τῆς δυνατότητος τῆς προλήψεως καὶ ἀπαιτεῖ ἄλλα μέτρα καταπολεμήσεως τῶν νόσων, οἱ ἱατροὶ δὲ καὶ τὸ προσωπικὸν τῶν Κοινοτικῶν καὶ 'Αγροτικῶν 'Ιατρείων εἶναι ἀκριβῶς οἱ φορεῖς τῶν νέων αὐτῶν ἀντιλήψεων καὶ μεθόδων, ἀφ' οὗ ὑποχρεοῦνται κατὰ Νόμον «εἰς τὴν μέριμναν διὰ τὴν μητρότητα καὶ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, τὸν γενικὸν δαμαλισμὸν καὶ ἀναδαμαλισμὸν, τοὺς προφυλακτικοὺς ἐμβολιασμοὺς κατὰ τῶν ἐπιδημικῶν καὶ μολυσματικῶν νόσων, τὴν ἐξυγιάνσιν τοῦ περιβάλλοντος διὰ τῆς καθολικῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων περὶ τῆς ὑγιεινῆς τῆς κατοικίας καὶ τῶν κοινοχρήστων χώρων τῆς κοινότητος καὶ τοῦ περιβάλλοντος, τῆς ὑδρεύσεως τῶν κατοικιῶν καὶ τῆς ἀποχετεύσεως τῶν λυμάτων, περὶ τῆς σχολικῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς ὑγιεινῆς τῆς ἐργασίας, ὡς καὶ πᾶν ἄλλο προληπτικὸν

καὶ προφυλακτικὸν μέτρον, πρόσφορον διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς ὑγείας τῶν κατοικῶν τῆς ὑπαίθρου».

Οἱ ἱατροὶ προσλαμβάνονται ἐπὶ συμβάσει τριετοῦς διαρκείας δυναμένη ν' ἀνανεωθῆ καὶ ἀμειδονται ἱκανοποιητικῶς, ἀπὸ 3-5.000 μηνιαίως, ἀναλόγως τοῦ ὄρειου τοῦ ἐδάφους, τῶν ἀποστάσεων καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοικῶν, ἐκτὸς δὲ τοῦ μισθοῦ των λαμβάνουν καὶ ἐπιδόματα ὑπερωριῶν, ἡμεραργίων καὶ ὀδοπορικῶν μέχρι 30% ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ των. Ὁμοίως αἱ γυναῖκες καὶ αἱ ἐπισκέπτριαι ἀδελφαὶ ἢ νοσοκόμοι διορίζονται διὰ συμβάσεως μὲ μισθὸν ἀκολούθου σὺν ὀδοπορικῶν ἐξοδα καὶ ἐπίδομα πρόσθετον 40%. Ἡ πρόληψις τοῦ προσωπικοῦ ἐνεργεῖται ὑπὸ τοῦ Νομαρχικοῦ Συμβουλίου τῆ ἐγκρίσει τοῦ 'Υπουργείου, ὁ ἔλεγχος δὲ καὶ ἡ ἐποπτεία ἀσχεῖται ὑπὸ τοῦ Νομάρχου διὰ τοῦ Νομιάτρου.

Διὰ τῶν 'Αγροτικῶν 'Ιατρείων ἐπιδιώκομεν, ὡς ἐτονίσθη, εἰς τὴν παροχὴν ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀνοικτῆς καὶ κλειστῆς ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν ἐφαρμογὴν προγράμματος προληπτικῆς ἱατρικῆς καὶ ὑγιεινῆς. Ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ πρώτου μέρους ἀπαιτεῖ φυσικὰ τὴν σύνδεσιν τοῦ 'Ιατρείου μὲ νοσηλευτικὸν ἴδρυμα, ὡς καὶ τὴν εὐχερῆ παροχὴ φαρμάκων, ἀλλὰ τὸ ὅλον θέμα τῆς ἱατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως ἀντιμετωπίζεται κατὰ 90-95% εἰς τὸ 'Ιατρεῖον, διότι ἐκεῖ τὸ μέγα τμῆμα τοῦ πληθυσμοῦ προσφεύγει καὶ ἐξυπηρετεῖται ἐπὶ τόπου, τὸ ὑπόλοιπον δὲ ποσοστὸν, ἦτοι 5-10% μόνον, παρὰ τὸ ἐντυπωσιακὸν του περιεχόμενον, χρῆζει νοσοκομειακῆς περιθάλψεως καὶ μετακινεῖται πρὸς τὰ κέντρα.

'Αφ' ἑτέρου ὅμως τὰ προβλήματα τῆς Δημοσίας 'Υγιεινῆς (ἐμβολιασμοί, ἐξυγιάνσεις, ἀστυίατρικαὶ ἐπιθεωρήσεις, ληψίς προστατευτικῶν μέτρων κλπ.) ἀντιμετωπίζονται ἐπὶ τόπου κατὰ 100%, καὶ αὕτη εἶναι ἡ μεγάλη ἐπιτυχία τοῦ 'Ιατρείου ὡς ὑγειονομικοῦ κεντράρου καὶ τμήματος τοῦ ὑγειονομικοῦ ἴστου τοῦ Νομοῦ. Οὕτω ἡ κίνησις κατὰ τὸ 1958 εἰς 1.026 'Ιατρεῖα, ἐξυπηρετήσαντα πληθυσμὸν περίπου 3 ἐκατομμυρίων, ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Νοσολογική κίνησις	2.843.110
Ἐκτὸς ἔδρας ἐπισκέψεις	846.057
Τοκετοὶ	17.194
Ἐργαστηριακαὶ ἐξετάσεις	88.425
Ἐμβολιασμοὶ	256.417
Ἵγειονομικαὶ ἐπιθεωρήσεις	105.839
Πιστοποιητικὰ-Γνωματεῦσεις	44.978
Ἐξυγιάνσεις	3.387
Διαφωτιστικὰ ὀμιλίας	13.674

Τὸ Ὑπουργεῖον ἀποδίδει μεγίστην σημασίαν εἰς τὸν τομέα τῆς Δημοσίας Ὑγιεινῆς. Ἡ Δημοσία Ὑγιεινὴ εἶναι κατὰ τὸν E. A. Winslow ἡ τέχνη καὶ ἡ ἐπιστήμη προληψεως νόσου, παρατάσεως τῆς ζωῆς καὶ προαγωγῆς τῆς σωματικῆς καὶ πνευματικῆς δραστηριότητος διὰ τῆς ὀργανωμένης κοινοτικῆς προσταθείας. Τὸ Κράτος ἐφαρμόζει ἐκ τῶν ἄνω τοὺς κανόνας καὶ τὰ μέτρα διὰ τὴν ὁμαδικὴν προστασίαν τῆς υγείας τῶν κατοίκων, ἀλλὰ χρειάζεται καὶ ἡ ἀνάπτυξις ἐκ τῶν κάτω καὶ ἡ καλλιέργεια, μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς κοινότητος, τοῦ πνεύματος τῆς προοδευτικότητος καὶ τῆς συνεργασίας, διὰ τοῦ ὁποίου συνειδητοποιοῦνται αἱ ὑγειονομικαὶ ἀνάγκαι καὶ ἀναπτύσσεται πρωτοβουλία καὶ δράσις. Μόνον μετὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν δύο αὐτῶν δυνάμεων ἐπιτυγχάνεται ὡς ἄνω ἐπιδιωκόμενος σκοπὸς τῆς ἀνυψώσεως τοῦ ὑγειονομικοῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων, τὰ ὄργανα δὲ τὰ ὁποῖα ἐργάζονται πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν εἶναι ὁ ἰατρός, ἡ μαῖα καὶ ἡ ἐπισκέπτρια τοῦ Κοινοτικοῦ Ἰατρείου.

Σήμερον, μετὰ τὴν ἔκτασιν τῶν ἐφαρμογῶν τῆς προληπτικῆς ἀγωγῆς πρὸς τὸ κεφάλαιον τῆς θεραπείας, ἡ ὑγεινολογία καὶ ἡ κλινικὴ ἰατρικὴ δυσκόλως διαχωρίζονται, καὶ γίνονται ἀμφότεραι προληπτικὴ Ἰατρικὴ.

Αἱ πρῶται ἀντιλήψεις περιώριζον τὴν Δημοσίαν Ὑγιεινὴν εἰς ἐξυγιαντικὰ μέτρα. Ἐπεκαλοῦντο δηλονότι τοὺς κινδύνους τῆς υγείας ἐκ τῶν ἀνθυγιεινῶν ἐστιῶν, ἐξ ὧν ἠδύναντο νὰ προσβληθοῦν δυσμενῶς ἄτομα καὶ νὰ μολυνθοῦν ἐξ αὐτῶν καὶ ἄλλα. Μετὰ τὰς βακτηριολογικὰς καὶ ἀνοσοποιητικὰς ἀνακαλύψεις καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν τεχνικῶν μέσων, ἤλθε νὰ προστεθῇ εἰς τὸν παράγοντα τῶν ἐξυγιαντικῶν μέσων διὰ τὴν πρόληψιν τῶν νόσων καὶ ὁ παράγων

ἄτομον. Καθὼς δὲ παραδεχόμεθα ὅτι ἡ ἰατρικὴ ἐπιστήμη εἶναι κοινωνικὴ ἐπιστήμη, δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ σημασία τῶν ἰατρικῶν καὶ κοινωνικῶν παραγόντων τοῦ ἀτόμου. Οὕτω ἡ Δημοσία Ὑγιεινὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἀποτελεῖ τὸ ὀλοκλήρωμα τῶν ἰατρικῶν καὶ ἐξυγιαντικῶν ἐπιστημῶν. Ἄλλ' εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑγιεινὴν πρέπει νὰ βαδίσωμεν ἔτι περαιτέρω. Πρέπει νὰ ἀναπτύξωμεν ἐποικοδομητικὴν καὶ προαγωγικὴν ἰατρικὴν, εἰς ἣν τὸ κέντρον τοῦ ἐνδιαφέροντος νὰ εἶναι μὲν τὸ ἄτομον, ἀλλ' ὡς κοινωνικὸν καὶ ἰατρικὸν ἀκέραιον μέλος μιᾶς ὁμάδος. Δὲν πρέπει δηλαδὴ νὰ ἐπαναπαυθῶμεν εἰς τὴν διατήρησιν μόνον τῆς καλῆς υγείας του, ἀλλὰ πρέπει νὰ μοχθήσωμεν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μεγίστων δυνατοτήτων του.

Ἡ ἔμφασις εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑγιεινὴν ἤλλαξεν ἤδη ἀπὸ τὸ φυσικὸν περιβάλλον ἢ τὴν ἐξυγιάνσιν εἰς τὴν προληπτικὴν ἰατρικὴν καὶ ἐσχάτως ὀπίσω εἰς τὸ ἄτομον καὶ τὸ περιβάλλον του, οὐ μόνον τὸ φυσικὸν ἀλλ' ἐν συσχετίσει μετὰ τὸ σύνθετον κοινωνικὸν περιβάλλον του. Ὅθεν ἡ υγεία ἐν ἑαυτῇ ἔχει πραγματικὴν ἀξίαν μόνον ἐφ' ὅσον προάγει ἐνεργητικότητα καὶ εὐτυχίαν. Κατόπιν αὐτῶν μετρεῖται ἡ ποιότης τῆς ζωῆς καὶ οὐχὶ ἡ ποσότης, ἡ δὲ ἀληθὴς ἀξία τῆς υγείας ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν δραστηριοτήτων τῶν δεσμευμένων ὑπὸ τῶν δυνάμεων αὐτῆς. Μία ἐπιδημία, φέρ' εἰπεῖν, εἶναι ὄξεϊα κοινωνικὴ νόσος. Ὀλόκληρος κατηγορία πληθυσμοῦ πίπτει ἄρρωστη. Μερικὰ ἄτομα ὑποκύπτουν, ἄλλα ἀναρρώνουσι καὶ μετ' ὀλίγον ἡ ἐπιδημία παρέρχεται καὶ συνήθως λησμονεῖται. Ἄλλ' ὑπάρχουν ἐπιδημικαὶ νόσοι αἵτινες δὲν εἶναι ὄξεϊαι, αἵτινες οὔτε ἔρχονται οὔτε φεύγουν, ἀλλὰ παραμένουν διαρκῶς καὶ στερεῶς εἰς ὀρισμένην τινὰ περιοχὴν. Αὗται εἶναι αἱ ἐνδημικαὶ νόσοι. Ὅπου τοιαύτη νόσος ἐπιπολάζει, ἡ εὐημερία καὶ οἱ γενικοὶ δεῖκται ὀλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι βεβαίως προσβεβλημένοι. Τὰ γενεσιουργὰ αἴτια τῶν νόσων αὐτῶν ζοῦν καὶ ἀναπτύσσονται ἀπάναις τῶν μελῶν τῆς κοινότητος. Ὅταν ἡ νόσος φθάσῃ εἰς τὸ ὕψος τῆς, ἡ ζωὴ μαραινέται, καὶ ὅταν ἡ νόσος, διὰ λόγους οὐχὶ

τελειῶς γνωστούς εἰς ἡμᾶς, ἀποσύρεται, ἡ ζωὴ ἀνθίζει καὶ πάλιν. Ὁ πληθυσμὸς εἶναι ἀνίκανος διὰ δραστηριότητος, ἡ νόσος υποσκάπτει τὴν ζωτικότητά τοῦ λαοῦ, ἐλαττώνει τὰς ἐνεργείας του, θραύει τὰς πρωτοβουλίας του, τὰ σταθερότυπα τῆς ζωῆς πίπτουν, ἡ πτωχεῖα εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα, καὶ τὰ ἐπακόλουθα ἐπέλευσις ἄλλων χειρότερων νόσων. Ἡ νόσος δὲν εἶναι βεβαίως νέον φαινόμενον. Εἶναι τόσον παλαιὸν ὅσον καὶ αὐτὴ ἡ ζωὴ. Ἀλλὰ τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ὑπεισήληθεν εἰς τὴν φυσικὴν διαδρομὴν τῆς νόσου. Διαφῶτισις, Δημοσία Ὑγεία, Ἰατρικὴ καὶ ὑπεράνω ὄλων μία ἀνερχομένη στάθμη ζωῆς καὶ κοινοτικῆς ἀνάπτυξις μετέβαλε καταστάσεις ριζικῶς.

Ἡ ζωὴ εἶναι ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνος σήμερον καὶ ἡ ἀνθρωπίνη εὐημερία ὀλιγώτερον πληττομένη ἢ ὅτε ἦτο εἰς τὸ παρελθόν. Τὸ προσδόκιμον τῆς ἐπιβιώσεως, δηλαδή ἡ πιθανότης τῶν ἐτῶν τοῦ νὰ ἐπιζήσῃ τις κατὰ τὴν ἡλικίαν 0 (τὴν στιγμὴν τῆς γεννήσεώς του) αὐξάνει σημαντικῶς. Παιδιὲν γεννηθὲν τὸν 15ον αἰῶνα εἰς τὴν Εὐρώπῃν εἶχεν ἕνα μέσον ὅρον προσδοκωμένης ζωῆς ἀπὸ 20-25 ἔτη, ἐνῶ σήμερον ἔχει ἄνω ἀπὸ 60 καὶ εἰς τινὰς χώρας ἄνω ἀπὸ 70. Αὐτὴ ἡ τεραστία ἄνοδος ὀφείλεται κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῆς παιδικῆς θνησιμότητος καὶ εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν ὀξειῶν νόσων, προσβαλλουσῶν κυρίως τὰς πρώτας δεκαετίας τῆς ζωῆς. Ἀλλ' ἄς μὴ λησμονῶμεν ὅτι αἱ μεγάλα βελτιώσεις δὲν εἶναι κερδισμένα ἀπὸ ὅλον τὸν πληθυσμόν. Ὑφίσταται διαφορὰ νοσηρότητος πόλεων καὶ ὑπαίθρου, ἀναλόγως, ἄλλοτε ὑπὲρ καὶ ἄλλοτε κατὰ. Ὑπάρχουν χωριὰ καὶ περιοχαὶ ὅπου ἡ νόσος ἐξακολουθεῖ ν' ἀποτελῇ ἀκόμη πρόβλημα. Ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλο ζήτημα ἄς λάβωμεν ὑπ' ὄψιν. Αἱ θανατηφόροι νόσοι δὲν εἶναι αἱ μόναι πληττοῦσαι τὴν ἀνθρωπίνην εὐημερίαν. Αἱ πολυάριθμοι ὀλιγώτερον νοσηραὶ καταστάσεις, ὡς αἱ διαταραχαὶ τῶν ἀναπνευστικῶν καὶ πεπτικῶν ὀργάνων, τὰ κρυολογήματα, ὁ βήξ, οἱ πονόλαιμοι, οἱ στομαχόπονοι, αἱ διάρροιαὶ καὶ δυσκοιλιότητες, αἱ κεφαλαλγίαι, οἱ ρευματικοὶ πόνοι, αἱ γυναικεῖαι κακοδιαθεσίαι καὶ αἱ

διαταραχαὶ τοῦ δέρματος, ὅλαι αὐταὶ καθιστοῦν ἀνικάνους πολλοὺς ἀνθρώπους. Ἐκαστον ἄτομον ἔχει κατὰ μέσον ὅρον 1-2 νόσους ἀνικανότητος ἑτησίως καὶ χάνει περὶ τὰς 10 ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του. Ἡ νόσος, ἐπὶ πλέον, εἰς τινὰς χώρας μὲ κακὰς ὑγιεινάς συνθήκας δὲν προκαλεῖ μόνον ἀτέρμονας πάσχοντας, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης καὶ τρομερὸν οἰκονομικὸν βάρος δι' ὅλον τὸν πληθυσμόν. Ἡ ὑγεία τοῦ λαοῦ ὑπὸ τῶν διαφορῶν Κυβερνητῶν ἔχει ἀναγνωρισθῆ ὅτι ἀποτελεῖ τὸ κύριον καθήκον των. Ἀλλ' ἡ φύσις τῆς δραστηριότητος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς προστασίας δέον νὰ ποικίλλῃ τὴν σήμερον εἰς ἕνα τόπον. Παρῆλθεν ἡ ἀρχικὴ κίνησις τοῦ κρατικοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν ἀπομονώσεων, τῶν καθάρσεων καὶ τῶν ἀπολυμάνσεων, αἵτινες ἐπεβάλλοντο πρὸς ἀποφυγὴν εισόδου λοιμῶδους τινὸς νόσου ἢ τὴν ἐξάπλωσιν αὐτῆς εἰς τὴν Ἐπικράτειαν. Ἐπίσης, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων δεκαετιῶν ἀνεπτύχθη δραστηριότης εἰς τὴν ἐξυγιάνσιν. Ἦδη παρατηρεῖται μία ἀλλοία ἔμφασις εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑγιεινὴν, ἐκεῖ ἔνθα τὰ ἀνωτέρω προβλήματα ἔχασαν τὴν ὀξύτητα των. Αἱ κοινωνικαὶ πρόοδοι καὶ αἱ μεταμορφώσεις, ἰδίως αἱ τοῦ δυτικοῦ ἡμισφαιρίου, ἤλλαξαν κατεύθυνσιν, καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ὑγιεινολόγων στρέφεται πρὸς τὴν εὐημερίαν τοῦ παιδιοῦ καὶ τῆς μητέρας, τὴν βελτίωσιν τῆς κατοικίας, τὴν βοήθειαν πρὸς τοὺς ἀνικάνους καὶ τὴν καταπολέμησιν τῶν ἐνδημικῶν νόσων, καὶ τὰ εἰδικὰ προβλήματα τῆς νόσου, ὡς τὴν φυματίωσιν, τὴν ἐλονοσίαν, ἀφροδίσια, καρκῖνον, καρδιοπαθείας, ψυχικὰς νόσους, ἀτυχήματα κλπ. Ταῦτα ὅμως ἀπαιτοῦν προσέγγισιν πρὸς τὴν προληπτικὴν ἰατρικὴν τοῦ ἀτόμου. Ἐκτὸς δὲ τῆς κρατικῆς δραστηριότητος, εἶναι ἀπαραίτητος, ὡς εἵπομεν, καὶ ἡ κινητοποίησις τῆς δυνάμεως τοῦ ἀτόμου, εἴτε ὡς μεμονωμένης μονάδος εἴτε ὡς ὁμάδος. Τότε μόνον εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχῃ ἡ καταβαλλομένη προσπάθεια αὐτῆς τῆς ἀλλαγῆς.

Ἴδου λοιπὸν ἡ ἴδρυσις τῶν ὑπερχιλίων Κοινοτικῶν καὶ Ἀγροτικῶν Ἰατρειῶν ποῦ ἀποβλέπει. Εἰς τὸ νὰ δώσῃ μίαν ὥθησιν

πρὸς τὴν βελτίωσιν καὶ ἄνοδον τῆς ὑγειονομικῆς στάθμης τοῦ χωριοῦ.

Ὁ θεσμὸς ὁμῶς τῶν Ἀγροτικῶν Ἀσφαλίσεων εὐρίσκεται εἰσέτι ἐν τῇ ἐξελίξει του καὶ ἀπαιτεῖ συνεχῆ ἐργασίαν καὶ ἀγῶνας σκληροὺς διὰ τὴν ὀλοκλήρωσίν του. Ἄλλ' ἢ μέχρι τοῦδε ἀλματώδης πορεία καὶ τὰ σπουδαῖα ἐπιτεύματά του μαρτυροῦν ὅτι ἀσφαλῶς θὰ ἐπιτύχη καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν. Προβάλλουν βεβαίως πολλαὶ δυσκολίαι, ὑπάρχουν ἑλλείψεις βασικαὶ καὶ ὀρθοῦνται προβλήματα δυσεπίλυτα, ἀλλ' αὐτὰ ἄς μὴ μᾶς ἀποθαρρύνουν καὶ ἄς μὴ μᾶς καθιστοῦν διστακτικούς. Ἄς εὐελπιστώμεν ὅτι ὅλα θὰ τὰ ὑπερνικήσωμεν βαθμιαίως.

Ἴδου ἐπίσης ἐν λαμπρὸν στάδιον δράσεως τῶν νέων ἰατρῶν, μαιῶν καὶ ἐπισκεπτῶν εἰς τὸν χέρσον καὶ ἀκαλλιέργητον

ὑγειονομικὸν ἀγρὸν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς ὑπαίθρου. Τοὺς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἀξιοποιήσουν τὰς γνώσεις των, νὰ ἀναπτύξουν πρωτοβουλίαν καὶ νὰ ἐπιτελέσουν ἀνώτερα ἔργα. Οἱ μύσται τῆς ἐπιστήμης καὶ οἱ ἐμπνευσμένοι ἀλτροῦισταὶ τῶν ἀνωτέρων ἰδεωδῶν τῆς φιλαλληλίας καὶ τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης θὰ δυνηθοῦν οὕτω νὰ ἱκανοποιήσουν τὴν εὐγενῆ φιλοδοξίαν των καὶ νὰ διακονήσουν εὐλαδῶς εἰς τὸν ναὸν τῆς θείας τοῦ Ἀσκληπιοῦ τέχνης, τὴν ὁποίαν τόσον ἠγάπησαν, βοηθοῦντες τοὺς συνανθρώπους των νὰ αἰσθανθοῦν τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς καὶ νὰ εὐτυχίσουν.

Ἄς προσέλθουν, ὅσοι τὸ ἐπιθυμοῦν, ὅπως ἐργασθοῦν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ μεγάλου τούτου σκοποῦ. Τὸ μέλλον θὰ ἀνήκη εἰς αὐτοὺς ὅλους καὶ ἡ ἰδιαίτερα τιμὴ εἰς τὰς Ἵγειονομικὰς Ἵπηρεσίας.

«ΠΕΡΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΜΑΙΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ»

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Γενικὴ Διεύθυνσις Ὑγιεινῆς
Διεύθυνσις Ἱατρικῶν Ἐπαγγελμάτων

Ἄριθ. Πρωτ. 689 οἰκ.

Ἄριθ. Ἐγκ. 180

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10-3-1959

Πρὸς
τοὺς κ.κ. Νομιάτρους

Θέμα: Περὶ ἐφαρμογῆς τῆς περὶ Μαιῶν Νομοθεσίας

Ἐπόμενοι τῶν ὑπ' ἀριθ. 2492/2-10-58 καὶ 1010/24-1-59 ἐγκυκλίων ἡμῶν σχετικῶν μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς περὶ Μαιῶν Νομοθεσίας, εὐρισκόμεθα καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπισύρωμεν τὴν προσοχὴν ὑμῶν ἐπὶ τῆς αὐστηρᾶς τηρήσεως τῶν διατάξεων τούτων, καθ' ὅσον διεπιστώθη:

1) Ὅτι ὑπὸ τῶν Νομαρχιακῶν Συμβουλίων τοποθετοῦνται ἅπ' εὐθείας Μαῖται διὰ τὴν ἐτησίαν τῶν ἀσκήσεων, ἀντὶ ἡ τοιαύτη τοποθέτησις νὰ ἐ-

νεργῆται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας (Τμῆμα Νοσοκόμων-Μαιῶν).

2) Ὅτι συντελοῦνται διορισμοὶ Μαιῶν πρὸ τῆς ἀποκτήσεως ὑπ' αὐτῶν τῆς ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος.

3) Ὅτι Μαῖται δὲν ἀσκοῦσι κατὰ τὰ τρία πρῶτα ἔτη ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς ἀδείας εἰς τὸ ὀρισθὲν ἐν τῇ ἀδείᾳ μέρος τῆς ὑπαίθρου, ὡς ἔχουν ὑποχρῶσιν, ἀλλ' εἰς ἕτερον, ἔτι δὲ εἰς ἀστικά κέντρα.

Ἐπειδὴ αἱ παραβάσεις αὗται εἶναι σοβαρώταται, ἀνατρέπουσαι βασικὰς ἀρχὰς τῆς ἀσκήσεως τοῦ μαιευτικοῦ ἐπαγγέλματος, παρακαλοῦμεν ὅπως καταβληθῇ ἰδιαίτερα προσπάθεια διὰ τὴν αὐστηρὰν τήρησιν τῶν σχετικῶν διατάξεων.

Εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ χορηγῶμεν ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος μαιῶν εἰς μὴ ἐχοῦσας τοποθέτησιν, διὰ τὴν ἐτησίαν τῶν ἀσκήσεων, γενομένην ὑπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς Ὑπουργείου, ἂφ' ἑτέρου δὲ, θὰ προβαίνωμεν εἰς ἄμεσον ἀνάκλησιν τῆς χορηγηθείσης ἀδείας ἀσκήσεως δι' ὅσας παραβῶσι τὴν ὑποχρῶσιν τῶν ἀσκήσεως εἰς τὸ ὀρισθὲν μέρος τῆς ὑπαίθρου.

Ὁ Ὑπουργὸς
Ι. ΨΑΡΡΕΑΣ